

गान्धर्वः समयान्मिथः Y. 1. 61; (for explanation, see गान्धर्व-विवाह); cf. अग्निगान्धर्वी पथ्यामृतस्या Rv. 10. 80. 6. -3 A subordinate Veda treating of music attached to the Sāmaveda; see उपवेद. -4 A horse. -र्वम् The art of the Gandharvas; i. e. music, singing; कापि वेला चारुदत्तस्य गान्धर्वं श्रोतुं गतस्य Mk. 3; अथे गान्धर्वध्वनिरिव श्रूयते Avimāarakam 3; Ks. 12. 28. -र्वी 1 Speech. -2 An epithet of Durgā. -Comp. -कला, -विद्या, -शिक्षा, -शास्त्रम् song, music; यद्गान्धर्वकलासु कौशलम् Git. 12. 28; Ks. 12. 27. -चित्त a. one whose mind is possessed by a Gandharva. -वेदः the Veda of music (considered as an appendix to Sāmaveda and ascribed to Bharata). -शाला a music saloon, concert-hall; तत्र गान्धर्वशालया वत्सराज उवास सः Ks. 12. 31.

गान्धर्व (र्वि) कः A singer; Ks. 63.

गान्धारः 1 The third of the seven primary notes of the Indian Gamut; (commonly denoted by ग in musical notation). -2 Red lead. -3 N. of a country between India and Persia, the modern Kandahāra. -5 A native or a ruler of that country. -रम् Gum myrrh.

गान्धारिः 1 An epithet of Śakuni, Duryodhana's maternal uncle. -2 An epithet of Duryodhana; Mb. 1. 202. 13.

गान्धारी [गान्धारस्यापत्यं इञ्] 1 N. of the daughter of Subala, king of the Gāndhāras and wife of Dhritarāstra. [She bore to her husband 100 sons—Duryodhana and his 99 brothers. As her husband was blind she always wore a scarf over her face (probably to reduce herself to his state). After the destruction of all the Kauravas, she and her husband lived with their nephew Yudhiṣṭhira]. -2 A kind of intoxicant; L. D. B. -3 A particular vein in the left eye; Gorakṣa Śataka 26. -Comp. -ग्रामः a kind of musical scale.

गान्धारैयः [गान्धार्या अपत्यं ढक्] An epithet of Duryodhana.

गान्धिकः [गन्धो गन्धद्रव्यं पण्यमस्य ठक्] 1 A vendor of perfumes, a perfumer, -2 A scribe, clerk. -3 A kind of insect; L. D. B. -कम् Fragrant wares, perfumes; पण्यानां गान्धिकं पण्यं किमन्यैः काञ्चनादिकैः Pt. 1. 13.

गामिक a. (At the end of comp.) Going, leading to (as a way); परत्रगामिकस्य ते कृताकृतस्य कर्मणः । न साक्षि आत्मना समो नृणामिहास्ति कश्चन ॥ Mb. 12. 321. 53.

गामिन् a. [गम्-णिनि] (Only at the end of comp.) 1 Going, moving, walking; वैशिगामी M. 5; सृगेन्द्रगामी R. 2. 30 having the gait of a lion; कुब्ज Pt. 2. 5; अलस° Amaru. 51. -2 Riding; द्विरद° R. 4. 4. -3

Going or reaching to, extending or applying to, relating to; ननु सखीगामी दोषः Ś. 4; द्वितीयगामी न हि शब्द एष नः R. 3. 49. -4 Leading or going to, accruing to; चित्रकूटगामी मार्गः; कर्तृगामि क्रियाफलम्. -5 United with; सदृशभर्तृगामिनी M. 5. -6 Passing over to, devolving on; Ś. 6; शेषेषु पितृगामि तत् Y. 2. 145.

गामुक a. Going, locomotive; गामुको ध्रुवमध्वानं सुग्रीवो वालिना गतम् Bk. 7. 18.

गाम्भीर्यम् [गम्भीरस्य भावः व्यञ्] 1 Deepness, depth (of water, sound &c.). -2 Depth, profundity (of meaning, character &c.); cf. भीरोक्तोऽधर्षाद्यैः गाम्भीर्यं निर्विकारता । समुद्र इव गाम्भीर्यं Rām.; Śi. 1. 55; R. 3. 32. -3 Dignity; गाम्भीर्यात्सोऽप्युवाच तम् Ks. 86. 32. -4 Generosity; गाम्भीर्य-गरिमा चित्रमपूर्वस्तस्य च प्रभोः । ददाति यद्ग्राममिति बुवन्राज्यमपी-दशम् ॥ Ks. 124. 83. -5 Calmness, composure.

गायः [गै भावे घञ्] Singing, a song; यथाविधानेन पठन् सामगायमविच्युतम् Y. 3. 112; Bhāg. 10. 90. 26.

गायकः [गै-ष्णुल्] A singer, musician; न नटा न विटा न गायकः Bh. 3. 27. -2 An actor.

गायत्र a. Consisting in or connected with गायत्री; गर्गा-द्यदुक्लचार्याद्गायत्रं व्रतमास्थितौ Bhāg. 10. 45. 29. -त्रम् A song or hymn; एतद्गायत्रं प्राणेषु प्रोतम् Ch. Up. 2. 11. 1.

गायत्री 1 A Vedic metre of 24 syllables; गायत्री छन्द-सामहम् Bg. 10. 35. -2 N. of a very sacred verse repeated by every Brāhmaṇa at his Sandhyā (morning and evening devotions) and on other occasions also. Great sins even are said to be expiated by a pious repetition of this verse, which is as follows:—तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि धियो यो नः प्रचोदयात् Rv. 3. 62. 10. -3 A number of mystical verses in Tantra literature. -4 N. of Durgā, Ks. 53. 172. -त्रम् A hymn composed and recited in the Gāyatrī metre. -Comp. -मन्त्रः prayers connected with the गायत्री. -वल्लभः an epithet of Śiva.

गायत्रिन् a. (-णी f.) One who sings hymns, especial-ly of the Sāmaveda; गायन्ति त्वा गायत्रिणो Rv. 1. 10. 1.

गायनः (नी f.) [गै-ल्युट्] A singer; गायनैश्च विरोविष्यो वादनैश्च तथापरैः । विरेजुर्विपुलास्तत्र सर्वरत्नसमन्विताः ॥ Rām. 1. 18. 19; तथैव तत्पौरुषगायनीकृताः N. 1. 103; Bh. 3. 27 v. 1. -नम् 1 Singing a song. -2 Practising singing as a means of subsistence.

गारित्रम् Rice, corn.

गारुड a. (-डी f.) [गरुडस्येदं अण्] 1 Shaped like Ga-ruḍa. -2 Coming from or relating to Garuḍa. -डः, -डम् 1 An emerald; राशिर्मणीनामिव गारुडानां सपद्मरागः फलितो विभाति R. 13. 53. -2 A charm against (snake) poison; संग्रहीतगारुडेन K. 51 (where it has sense 1 also). -3 A missile presided over by Garuḍa. -4 A military array (व्यूह) of the shape of Garuḍa. -5 Gold.